

Neznámy cestovateľ

Nie je nič horšie pre človeka, ktorý sa zaujíma o určitý odbor, než neúplné či zámerne skresľované informácie. Táto prax sa, žiaľ, v minulosti nevyhla ani našim cestovateľom. Naše národy sa pritom vždy mohli pochváliť mnohými odvážnymi, vzdelanými ľuďmi, o ktorých sa s obdivom a úctou hovorilo vo svete. Doma to však už bolo horšie.

Pripomeňme si životné osudy pána Eduarda Igríša. Narodil sa roku 1905 v Zloniciach pri Slanom. Od mladosti mal rád prírodu, trampoval. Začal skladať piesne. Veľmi úspešne. V období medzi svetovými vojnami už patril medzi najúspešnejších a najplodnejších autorov. Tvoril hudbu k filmom, skladal operety a piesne. Jednu z nich poznáme asi všetci. Je to *Niagara*, označovaná za hymnu trampov.

V tomto úsilí spolupracoval s priateľmi a s mnohými hudobníkmi a hercami — Jiřím Voskovcom, Jaroslavom Ježkom, R. A. Dvorským. Po skončení druhej svetovej vojny sledoval situáciu v Československu a vytušil, že je načas odísť. A tak sa z hudobného skladateľa a trampa stal cestovateľ. Odišiel do Brazílie. Precestoval horný tok Amazonky. Žil medzi Indiánmi, získal mnoho unikátnych fotografií a nakrútil známy film *Nepokorená Amazonka*. Po tomto dobrodružstve sa v Peru zoznámil s Thorom Heyerdahlom. Spriatelili sa a Eduard Igríš sa rozhodol podporiť Heyerdahlovu teóriu o kontaktoch medzi kultúrami Polynézie a Ameriky.

Zhotovil si balzovú plť, ktorú nazval podľa mýtickej kvetiny Inkov Kantuta a roku 1954 vyplával z peruánskeho prístavu Talara. V nedozrielych vodách Pacifiku nesený Humboldtovým prúdom prežíval so svojou posádkou mesiace nebezpečenstva. Celá výprava sa skončila takmer tragicky. Nesprávna navigácia spôsobila, že čln sa dostal do obrovského morského víru. K pobrežiu Galapág to bolo dvetisíc kilometrov. Po takmer päťdesiatich dňoch vyčerpanú a chorú posádku zachránila celkom náhodou americká loď.

Eduard Igríš — cestovateľ
a hudobník

(Perokresba: M. Kohout)

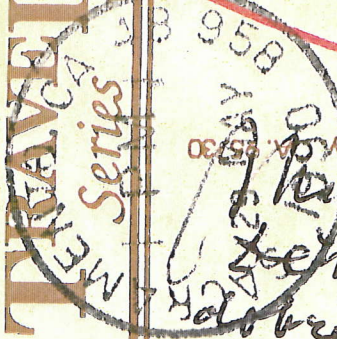
Igríš zostal v Peru. Vrátil sa k hudbe, dirigoval v Lime štátny peruánsky symfonický orchester. Pritom pripravoval ďalšiu plavbu. Aj napriek nepriaznivému počasiu vyplával v apríli 1959 z prístavu Callao, z ktorého pred časom vyplával aj Kon-tiki.

Igríšov nový čln niesol názov Kantuta II. Táto plavba sa skončila úspešne. Po štyroch mesiacoch a päťtisíc námorných míľach čln pristál pri ostrovčeku Matahiva v polynézskej súostroví Tuamotu.

Eduard Igríš sa po ďalšom pobyte v Polynézii presťahoval do USA. Jeho ďalší život bol plný prednášok, turné. Spolupracoval aj s Ernestom Hemingwayom pri natáčaní filmu *Starec a more*, sprevádzal našich cestovateľov Hanzelku a Zikmunda pri ich pobyte v Peru. Skladal, upravoval text, pracoval na svojich filmoch, prednášal. Roky mu na životnom eláne neubrali, práve naopak.

Priblížili sme len niektoré z bohatých zážitkov Eduarda Igríša. Prajme si, aby vo svojom kalifornskom dome ešte mnohé roky pripravoval svoje ďalšie cesty.

MIROSLAV KADLUBIEC

© 1989 Reno - Tahoe Specialty, Inc. Box 451 Tahoe City, CA 95730
Printed in Taiwan

Děkují milé - cestovateli!
 Děkují za čtení PAS, velmi
 dobrá kroužek!!! Vaš články, "Kernah
 my cestovateli" mě všemně převa-
 ním. Nechám udelet Xrox kopie a našlu
 svým přátelům. Je napsán "dvakrát" a do-
 brým slohem. Má prami mu ho přechla-
 "nahlas" s pasácnou deklamací. (Byla he-
 řečka). Děkuji Vám z plná srdce. J ten
 obrázek je podarěn. Děkuji, že jsem pro
 Vás nemohl nic udelet, co by uskutecnilo
 Vaš plán o expedici na Grand Canyon. Bydlem
 v horách a lesích Sierra Nevada a posledních
 s městem postonadvalm, takže prakticky se
 nedostanu do velkoměst, abych navštívil ně-
 jáko styl, které by mohly pomoci. Jsem si
 jist, že třeba v budoucnu (jste jste jste
 měd) se Vám to podaří. S mnoha pozdravy
 a díky váš Edward Inerit.